

Dobos Arnold

A brit jobboldal agytrösztjeinek élharcosa

Policy Exchange

A 2010-ben megalakult brit koalíciós kormány vezető pártjának, a Konzervatív Pártnak az 1997-es választási bukás után nagy utat kellett megtennie ahhoz, hogy napjainkban ismét kormányképes és felelős kormányzati politikát folytató erőként tartsa

számára a politikai közösség. Az ellenzéki időszakában nyilvánvalóan számos változásra és elengedhetetlen lépések sorozatára volt szükség, emellett azonban kívánatos volt egy minden szakpolitikai ágazatra kiterjedő, a közpolitikai spektrumot lefedő politikai értékrendszer kialakítása.

Az új karizmatikus konzervatív vezető, **David Cameron** politikai koncepciójára utalva ez a „*modern, együttérző*” jelzőpárral illetett, valamint *progresszívnek* nevezett konzervatív irányvonal inkább a pragmatista közpolitikai filozófiát követi, azonban elméleti megalapozásához a pártnak számos professzionális szakpolitikai agytrösztre volt szüksége. A Méltányosság Politikaelemző Központ ezeknek az intézeteknek a bemutatását a [Demos](#) és az [Institute of Community Cohesion](#) intézetekkel kezdte, most pedig a Policy Exchange (PE) organizációval folytatja. A Policy Exchange egy brit konzervatív agytröszt, amelyet 2002 áprilisában alapított Londonban két korábbi ASDA Wal-Mart igazgató, Francis Maude és Archie Norman. A szervezet alapító igazgatója Nicholas Boles lett.

A Konzervatív Párthoz erős szálakkal kötődik a szervezet, ezt jól mutatja, hogy miután Boles 2007-ben elhagyta a PE-t, konzervatív párti képviselő lett a londoni

Alsóházban (a Közösségek Házában). Boles tagja egy, a Konzervatív Párt prominens fiatal vezetőit tömörítő nyolctagú exkluzív alakulatnak, a [Notting Hill Csoportnak](#), többek között Cameronnal és George Osborne pénzügyminiszterrel egyetemben. Boles ideje alatt egyértelműen megerősödött a Policy Exchange, de az ország egyik legbefolyásosabb think tank intézetévé – talán nem meglepő módon – Cameron 2005-ös pártvezérré való kinevezése után vált. Ebben az időszakban, 2006-ban a Prospect Magazine az [év agytrösztjévé](#) is választotta a céget.

A számos konzervatív kapcsolat ellenére a PE egy független, nem partizán agytröszt. A szervezet együttműködésre törekszik a döntéshozókkal. A Policy Exchange a közpolitikai kérdésekben deklarálta a szabadpiaci és a lokális megoldásokat támogatja. Ez ugyan egy sajátos világnézetet is tükrözhet, azonban azzal is magyarázható, hogy a szervezet a **Stockholm Network** része, amelyik az európai piacorientált agytrösztök munkacsoportjait foglalja magába. A Policy Exchange mint közpolitikai agytröszt igyekszik az összes szakpolitikai ágazatban állást foglalni. Miközben kutatásait számtalan területen végzi, azonban mindvégig szem előtt tart munkái során **négy lényeges alapelvet**.

- *Jobbközép eszközök használata a progresszív célok eléréséért* – a Policy Exchange szerint az egyéni felelősségvállalás előmozdításának és a piac által garantált lehetőségek szélesebb használatának támogatása hagyományosan a jobbközép értékrenddel kapcsolódott össze. A PE számára a fontos kérdés, hogyan lehet elérni a progresszív célokat ezekkel az eszközökkel, és hogyan biztosítható esély újabb társadalmi csoportok számára.
- *A kormány újragondolása* – a PE szakpolitikai javaslati gyakran tartalmaznak bizonyos strukturális elveket arra vonatkozóan, hogyan lehetne teljesen újragondolni a kormányzat hagyományos működési mechanizmusait. Ezek közé a princípiumok közé tartozik többek között annak megválaszolása, hogy ki a felelős a közszolgáltatásokért, valamint hogyan hajtható végre a finanszírozás módjának változása. Emellett a PE

közpolitikai kérdésekben a megelőző (preventív) problémamegoldás híve, ezt tükrözik az agytröszt tanulmányai is.

- *A társadalom erősítése* – a think tank egyértelműen támogatja az elképzelést, miszerint a közösségeket bátorítani kell arra, hogy helyi szinten oldják meg a problémáikat. Javasolják az ezzel kapcsolatos jogosítványok biztosítását a helyi közösségek számára. Álláspontjuk szerint a lokális szemléletet tükröző intézkedések segíthetnek a helyi önkormányzatoknak és az állampolgároknak abban, hogy önellátóak maradjanak, és ne függjenek erősen a központi kormányzattól.
- *A gazdaságpolitika középpontba helyezése* – A PE a gazdasági recesszióra tekintettel olyan szakpolitikai javaslatokat tesz, amelyek a költségek csökkentését ajánlják a kormány számára, ezzel növelve az Egyesült Királyság versenyképességét és csökkentve a munkanélküliséget.

Az ismertetett kutatási alapelvekből világosan látszik, hogy nagyfokú *hasonlóság figyelhető meg a Policy Exchange közpolitikai kutatások által elérni kívánt céljai és a Cameron-kormány deklarált törekvései között*. Cameron számos alkalommal nyilvánvalóvá tette, hogy kormányra kerülés esetén a gazdasági válság tapasztalatai alapján azonnali megszorítások bevezetését tartja szükségesnek, a stratégiailag fontos és prioritást élvező szektorok (pl.: egészségügy) anyagi védelme érdekében pedig forrásátcsoportosítások végrehajtását kezdeményezi.

A PE második kutatási alapelve lényegre törően szemlélteti a progresszív *konzervatívok államfelfogását*, a harmadik pont pedig a **Big Society-teóriával** rokonítható, egyszersmind a toryk társadalomról vallott nézeteihez áll közel. A „Nagy Társadalom” koncepció legfontosabb sarokköve egyértelműen az összetartozás érzésének mélyítése és a brit identitástudat erősítése, azonban gyakorlati szempontból a *decentralizáció* megvalósításának van igazán nagy jelentősége, amelynek keretében az állam számos jogosítványt ruház át a helyi közösségekre. Ez feltételezi a második pontban javaslatként megfogalmazott *kis-állam modell*

megvalósulását, és a források célszerű és racionális felhasználását. Az első elv alapján a PE értékrendje már nemcsak a kormány célkitűzéseivel rokonítható, hanem a Demos intézettel is: utóbbi [progresszív konzervatív projektje](#) is arra törekszik, hogy a progresszív célokat konzervatív eszközökkel tegye elérhetővé.

Kutatási területek: A PE kutatási területeivel igyekszik lefedni a teljes politikai spektrumot, egyfelől azért, hogy igazi közpolitikai agytrösztként tudjon működni, másfelől, hogy számottevő hatást tudjon gyakorolni a kormányzati politikára. Az egyes szakpolitikai területeken bizonyos ügyek előmozdítását szolgálják a munkáik, amelyek tehát értelmezhetők a szervezet *politikai ideológiájának szerves komponenseiként* is.

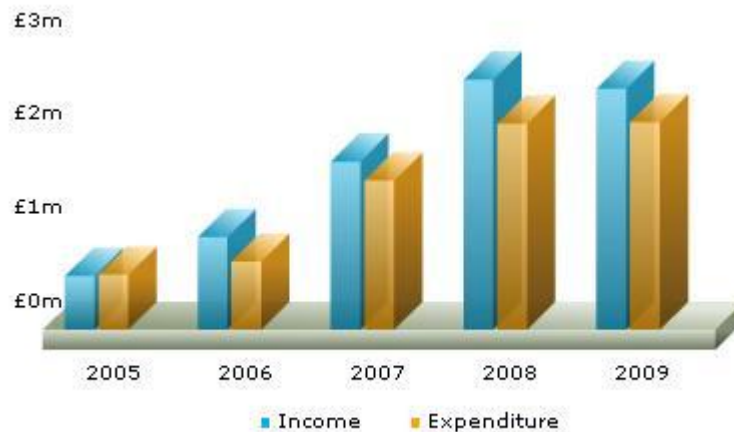
- [Művészetek és kultúra](#) – A szervezet állást foglal a kulturális aktivitás által elérni kívánt politikai haszonszerzés ellen, kijelentve, hogy a kultúra egy önmagában vett közjó, amelynek kizárólag politikai célból történő felhasználása helytelen. Ezenkívül az intézet fontosnak tartja a bürokrácia csökkentését ezen a területen is, a helyhatóságok, a fél-kormányzati szervezetek (quangok) és a különböző kormányzati szervek felülről lefelé történő nyomásgyakorlásának megszüntetését.
- [Igazságügy](#) – Az intézetnek a büntető igazságszolgáltatási rendszerrel kapcsolatos elvei is találkoznak a Cameron vezette konzervatívok céljaival. Az intézet kutatói vallják, hogy az állampolgárok biztonságának megteremtése a kormány morális kötelessége. A rendszer reformjának sikerét, vagyis a bűntények jelentős csökkentését célzó intézkedések megvalósítását nem a központilag kidolgozott válaszokban, hanem a helyi innovációban látják. Ez egyrészt a decentralizáció gondolatával való egyetértést jelenti, másrészt pedig a Big Society alapját képező, a helyi közösségeket erősítő koncepcióként is felfogható.
- [Gazdaságpolitika](#) – Ezen a területen az intézet tanulmányai a pénzügyi stabilitás helyreállításában, valamint a kormányzati kiadások és a gazdasági szabályozások megfelelő reformjában igyekeznek segíteni

újszerű és hatékony ötletekkel. Az Egyesült Királyság jövőbeni fenntartható és gyors növekedésének kulcsát a költségvetés, adózás, a jóléti állam, valamint az ellátórendszerek radikális reformjában látják.

Ezenkívül fontos kutatási projektnek számít még a „[Kormányzat és filozófia](#)”, amelynek keretében az intézet javaslatot tesz a lokalizmusra, a helyi közösségek megerősítésére. Az intézet eddigi legfontosabb kutatási munkájában, a „[Big Bang Lokalizmus – Terv a brit demokrácia megmentéséért](#)” című könyvben beszámol arról, hogyan működött a szigetországban a világ leginkább központosított kormánya, s a kötet egy konkrét radikális decentralizációs tervet is közöl. Emellett a tervezet a munkáspárti John Prescott európai mintára elkészült, de kudarcot vallott regionalizmusát támadja, kijelentve, hogy a *megyék és városok újra-megerősítése* szolgálhatja csupán a hosszú távú célokat, valamint a *demokrácia-deficit csökkentését*.

A további kutatási programok a PE-nél az oktatáspolitikára, a környezetvédelemre és az energiapolitikára, a pénzügyekre, a kül- és biztonságpolitikára, az egészségügyre, valamint a szociálpolitikára fókuszálnak.

Pénzügyek: A PE eleinte egy közepesen nagy agytrösztnek számított, a működését évi fél millió fontnyi bevétel fedezte. David Cameron 2005-ös konzervatív pártvezérré választása után ez az összeg folyamatosan növekedett. A cég 2008-as és 2009-es pénzügyi jelentéséből kiderült, hogy a jövedelmük évi 2,6 millió font körül mozog, amelyik meghaladja a Demos intézetnek a munkáspárti kormányok alatt élvezett bevételét. A jelentésből kiderül, hogy változatlanul az adományok teszik ki az összeg legnagyobb részét. Emellett jelentősnek mondhatók a kutatási szponzorációból bejövő összegek is. A Jótékonyági Bizottság [adatai](#) szerint a PE bevétele 2011-ben is meghaladta a 2 millió fontot.

A Policy Exchange pénzügyi története (forrás: Power Base)

A Policy Exchange-t London polgármestere, *Boris Johnson*, a pénzügyminiszter *Osborne*, a legbefolyásosabb napilapok, a *Daily Telegraph* és a *The Independent* is a legnagyobb hatású jobbközép, konzervatív agytrösztnek nevezték.

Az agytröszt jó példát nyújt arra, hogy egy olyan szervezet, amelyik pragmatista alapon, az akadémiával és a kormánnyal együttműködve a tradicionális konzervatív elemeket a jelen kihívásaival ötvözi, képes hatást gyakorolni a politikára. Természetesen a deklarált elköteleződés egy politikai program mellett mindig kockázatos – különösen, ha még kritikus hozzáállással is párosul. Ugyanakkor a demokratikus intézmények legitimációs válsága, valamint a világgazdasági folyamatok okozta súlyos problémák idején egy felelős munkát végző kormányzat részére nyújtott külső segítség, a kormány – szakpolitikai tanulmányok révén – helyesnek tartott irányba történő befolyásolása a felelős gyakorlati politikatudósok ismérve.